

SPOT BORU GAZI İTHALAT MİKTARI VE UYGULAMA YÖNTEMİNİN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

1. Amaç ve Kapsam

1.1 Bu usul ve esasların amacı, bir takvim yılı içerisinde boru hattı vasıtasıyla yapılabilecek spot doğal gaz ithalat miktarının, giriş noktalarında şeffaf, eşit taraflar arasında ayırım gözetmeyecek, sistemin verimli kullanımını sağlayacak şekilde kapasite rezervasyonlarına konu edilmesine yönelik uygulama yöntemlerinin ve esaslarının belirlenmesidir.

1.2 Bu usul ve esaslar, bir takvim yılı içerisinde boru hattı vasıtasıyla yapılacak spot doğal gaz ithalatına konu edilebilecek miktarların belirlenmesine ve bu miktarların giriş noktalarında kapasite rezervasyonlarına konu edilmesine yönelik uygulama yöntemlerini kapsar. İletim şebekesinde sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) terminallerine ilişkin giriş noktaları, bu usul ve esaslar kapsamındaki düzenlemeler dışındadır.

2. Dayanak

Bu usul ve esaslar, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun Geçici 2 nci maddesi ile 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

3. Tanımlar

Bu usul ve esaslarda geçen;

a) Aylık kapasite ürünleri: Spot boru gazı ithalatına aylık olarak konu edilebileceği belirlenen miktar için, her bir ayın ilk gaz gününden sonraki ayın ilk gaz gününe kadar bir aydaki tüm gaz günleri için başvurulabilecek kapasiteyi,

b) Birim Kapasite: Talep çağrısında Kurum tarafından duyurulacak olan ve spot boru gazı ithalatı yapabilmek amacıyla kapasite başvurusu yapılabilecek asgari miktarı,

c) Çeyreklik kapasite ürünleri: Spot boru gazı ithalatına çeyreklik olarak konu edilebileceği belirlenen miktar için, 1 Ocak, 1 Nisan, 1 Temmuz, 1 Ekim tarihlerinden başlamak üzere bir sonraki çeyreklik dönemin başlangıç tarihine kadar geçen tüm gaz günleri için başvurulabilecek kapasiteyi,

ç) Gün içi kapasite ürünleri: Spot boru gazı ithalatına gün içerisinde konu edilebileceği belirlenen miktar için, ilgili gaz günü içerisinde söz konusu gaz günü için başvurulabilecek kapasiteyi,

d) Günlük kapasite ürünleri: Spot boru gazı ithalatına günlük olarak konu edilebileceği belirlenen miktar için, ilgili gaz günü öncesinden tek bir gaz günü için başvurulabilecek kapasiteyi,

e) **Elektronik platform:** İthalat giriş noktası kapasitesinin spot boru gazı ithalat faaliyeti için bu usul ve esaslarda belirlenen yöntemle eşit ve objektif koşullarda istekliler arasında dağıtılmasını sağlamak üzere kurulup işletilen yazılımı,

f) **Elektronik Bülten Tablosu (EBT):** Doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren tarafların piyasa hareketlerini takip edebilmeleri için kurulmuş olan, iletim şirketi tarafından işletilen ve <https://ebt.botas.gov.tr> üzerinden yayım yapan elektronik duyuru panosunu,

g) **İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar (ŞİD):** 26/10/2002 tarihli ve 24918 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği gereğince, iletim şirketi tarafından hazırlanan ve iletim hizmetine ilişkin olarak iletim şirketi ile taşıtanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen uygulama esaslarını,

ğ) **İletim şirketi:** Kanun kapsamında boru hatları ile iletim faaliyetini gerçekleştiren tüzel kişiyi,

h) **İlgili mevzuat:** Doğal gaz piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, kurul kararları ile ilgili tüzel kişinin sahip olduğu lisans veya lisansları,

ı) **İstekli:** Spot boru gazı ithalat faaliyetine konu edilecek miktardaki kapasitenin bir kısmını veya tamamını rezerve etmeye hak kazanmak üzere bu usul ve esaslar kapsamında başvuruda bulunan İthalat (Spot) lisansı sahibini,

i) **Kanun:** 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununu,

j) **Kapasite ürünleri:** Bir takvim yılı içerisinde yıllık, çeyreklik, aylık, günlük ve gün içi olmak üzere belirli bir dönemde spot boru gazı ithalat faaliyeti için kullanılmak üzere rezervasyona konu edilebilecek kapasiteyi,

k) **Kurul:** Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

l) **Kurum:** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

m) **Maksimum Ayrılabilir Kapasite (MAK):** ŞİD kapsamında herhangi bir giriş noktasında, iletim şebekesinin teknik imkânlarını dikkate alarak, iletim şirketinin o noktada günlük olarak rezerve edebileceği azami toplam kapasiteyi,

n) **Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası (OTSP):** Piyasa işletmecisi tarafından ilgili mevzuat kapsamında işletilen piyasayı,

o) **Spot boru gazı ithalatı:** Bir takvim yılı içerisinde, bir yıl ya da daha kısa süreli olmak üzere bu usul ve esaslarda belirlenen uygulama yöntemi çerçevesinde yapılabilecek ithalat faaliyetini,

ö) **Talep:** Her bir ithalat giriş noktası için isteklilerin spot boru gazı ithalatına yönelik rezervasyon hakkı kazanmak istedikleri kapasite miktarı bildirimini,

p) **Talep çağrısı:** Spot boru gazı ithalatı için ayrılan kapasite miktarı ve diğer bilgileri içeren Kurum tarafından yapılan ilanı,

r) **Talep toplama:** İsteklilerin talep çağrısına icabet ederek spot boru gazı ithalatına yönelik rezervasyon hakkı kazanmak istedikleri kapasite miktarı bildirimlerinin elektronik platformda toplanmasını,

s) **Talep toplamaya katılım bedeli:** Talep çağrısına icabet eden lisans sahipleri tarafından talep toplama başvurusu yapabilmek amacıyla ödenecek olan ve Kurul tarafından belirlenen bedeli,

ş) **Teklif:** Her bir ithalat giriş noktası için spot boru gazı ithalat faaliyetinde bulunmak amacıyla kapasite rezervasyonuna hak kazanmak için yarışma yapılması halinde isteklilerin birim kapasite için, spot boru gazının ithal edileceği yıla ilişkin Kurum tarafından belirlenen/belirlenecek iletim ve sevkiyat kontrol tarifesine ek olarak ödemeye hazır oldukları bedeli ve talep ettikleri toplam kapasite miktarını içeren veri setini,

t) **Yarışma:** Talep toplamada sunulan toplam miktar taleplerinin ilgili kapasite ürününe hasredilen miktarı aşması durumunda, spot boru gazı ithalatı yapılabilecek kapasitenin dağıtılması amacıyla birim kapasite için en yüksek bedeli teklif eden istekliden başlamak üzere sıralanması suretiyle elektronik platformda yapılacak yarışmayı,

u) **Yıllık kapasite ürünleri:** Spot boru gazı ithalatına yıllık olarak konu edilebileceği belirlenen miktar için, 1 Ocak tarihinden başlamak üzere ilgili gaz yılındaki tüm gaz günleri için başvurulabilecek kapasiteyi,

ifade eder.

Bu usul ve esaslarda geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer kavram ve kısaltmalar, ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

4. Spot boru gazı ithalatına konu edilebilecek miktarın belirlenmesi

4.1 Bir takvim yılında ilgili ithalat giriş noktasından ithal edilebilecek spot boru gazı miktarı, uzun dönemli alım satım anlaşmalarına dayalı ithalat lisansı sahiplerinin kontrat esnekliklerini yönetebilmelerini sağlayacak bir oran bırakılarak ve iletim şebekesinin teknik kapasitesi dikkate alınarak aşağıdaki yöntemle gün bazlı belirlenir:

$$MAK_X - \frac{UDYİM_x}{365 \times 0,90} = GÜSİM_X$$

$\underbrace{\hspace{10em}}$
 $UDGİM_X$

x : İlgili ithalat giriş noktası

MAK_X : İlgili ithalat giriş noktasına ilişkin günlük MAK miktarı

$UDYİM_X$: İlgili ithalat giriş noktası için uzun dönemli alım satım anlaşmalarına dayalı ithalat lisanslarında belirtilen yıllık azami ithal edilebilecek doğal gaz miktarı

$UDGİM_X$: İlgili ithalat giriş noktası için uzun dönemli alım satım anlaşmalarına dayalı ithalat lisansı sahiplerine ilgili lisansları kapsamında ayrılan günlük miktar

$GÜSİM_X$: İlgili ithalat giriş noktası için spot boru gazı ithalatına konu edilebilecek günlük miktar.

4.2 Bu maddede belirtilen yöntem uyarınca uzun dönemli alım satım anlaşmasına dayalı lisans sahiplerine ayrılacak toplam kapasite içerisinde rezerve edilmemiş kapasite kalması durumunda bu miktar, bir sonraki uygun kapasite ürünü için yapılacak talep çağrısına konu edilir.

4.3 Bir takvim yılı içerisinde spot boru gazı ithalatına konu edilebilecek azami doğal gaz miktarı, ilgili giriş noktaları için madde 4.1’de hesaplanan günlük miktarların yıllık miktara çevrilmesi ile oluşacak toplam miktardır.

4.4 Aynı noktada uzun dönemli anlaşmaya dayalı ithalat yapma hakkı bulunan lisans sahiplerinin yıllık azami miktarları her lisans için ayrı ayrı değerlendirilir. Lisans sahipleri arz planlamasını ve programlarını lisanslarında belirtilen yıllık miktarı aşmayacak şekilde yapar. İletim şirketi, lisanslarda belirtilen yıllık miktarların aşılması için gerekli önlemleri alır.

4.5 İletim şirketi her bir ithalat giriş noktası için uygulanacak MAK değerlerini gaz yılı öncesi kapasite rezervasyonu son başvuru tarihinden 60 (altmış) gün önce Kuruma bildirir. MAK değerlerinde gaz yılı içerisinde değişiklik yapılması gerekmesi halinde, iletim şirketi değişikliğin ilanından 30 (otuz) gün önce gerekçeleriyle birlikte durumu Kuruma bildirir. Bir gaz yılı içerisinde uygulanacak MAK değerlerinde mücbir sebep ve ŞİD 14 üncü bölüm haricinde iletim şirketi tarafından azaltma yapılamaz.

5. Kapasite ürünlerinin miktarlarının belirlenmesi ve kullanılmasına ilişkin genel esaslar

5.1 Bu usul ve esasların 4 üncü maddesi çerçevesinde hesaplanan spot boru gazı ithalatına konu günlük miktarın;

- a) %30’u (yüzde otuz) ilgili gaz yılı için yıllık,
- b) %40’ı (yüzde kırk) ve yıllık kapasite için ayrılmış ancak rezerve edilememiş miktar çeyreklik,
- c) %30’u (yüzde otuz) ve çeyreklik kapasite için ayrılmış ancak rezerve edilememiş miktar aylık

rezervasyonlara konu edilir.

5.2 Spot boru gazı ithalat kapasitesi rezervasyon hakkı kazanmak isteyen lisans sahipleri, yukarıda sayılan kapasite ürünlerinden istediği kapasiteler için ayrı ayrı başvurur.

5.3 Bir ithalat giriş noktasında spot boru gazı ithalatına konu edilecek günlük miktarlar, ilgili kapasite ürünü içerisindeki tüm günlere sari olacak şekilde kapasite rezervasyonuna konu edilir.

5.4 Dağıtılan kapasitenin rezerve edilmesi, ŞİD, ilgili mevzuat ve bu usul ve esaslarda düzenlenen hükümlere göre gerçekleştirilir.

5.5 Bu usul ve esaslar kapsamında ithal edilen doğal gazın ilgili ithalat giriş noktasında hangi kurallara göre tahsis edileceği ŞİD’de düzenlenir. İletim sistem operatörleri arasında yürürlükte olan bir bağlantılı sistem teslim sözleşmesi veya tahsisat protokolü var ise söz konusu hükümler, yok ise sistem kullanıcıları arasında imzalanmış olan tahsisat protokolü hükümleri dikkate alınır. Taraflar arasında imzalanmış herhangi bir yazılı dokümanın olmadığı hallerde program miktarları ile orantılı olarak tahsisat yapılır. Bu tahsisat yapılırken uzun dönemli ithalat lisansı sahipleri ile son kaynak tedarikine ilişkin mevzuatta belirlenen yükümlülükleri oranında ilgili lisans sahiplerinin tahsisatına öncelik verilmesi ilkesi esastır.

6. Talep çağrısına ilişkin hususlar

6.1 Kurul Kararı ile belirlenen ve ilgili kapasite ürünü/ürünleri hakkında uygulanacak yöntemle ilişkin bilgileri ihtiva eden talep çağrısı, talep toplama gününden en az 15 (on beş) gün önce Kurum internet sitesinde ilan edilir.

6.2 Talep çağrısında bu Usul ve Esasların 5 inci maddesi kapsamında oluşan miktarlar çerçevesinde spot boru gazı ithalatı kapasitesi rezervasyonuna konu edilebilecek her bir ithalat giriş noktası için asgari olarak aşağıdaki hususlar yer alır:

- Spot boru gazı ithalatına konu giriş noktası/noktaları,
- Spot boru gazı ithalatına konu kapasite miktarı/miktarları (yıllık/çeyreklik/aylık),
- Talep toplamada bildirilebilecek minimum kapasite miktarı,
- Talep toplama takvimi ve başvuru usulü,
- Talep toplamaya katılım bedeli,
- Talep toplamaya katılabilmek için sunulması gereken belgeler.

6.3 İlgili gaz yılına yönelik yapılacak ilk talep çağrısı gaz yılı öncesinde en geç 1 Kasım tarihine kadar ilan edilir. Yıl içerisinde yapılacak talep çağrılarında ilgili kapasite ürününün başlangıç gününden en az 5 (beş) gün önce talep toplama yapılacak şekilde talep çağrısı ilan edilir.

6.4 Bir giriş noktasında spot boru gazı ithalatı için 4 üncü madde kapsamında hesaplanan kapasitenin günlük 1000 Sm³’ün altında olduğu durumlarda ilgili giriş noktası için talep çağrısı yapıp yapılmamasına Kurul tarafından karar verilir.

7. Talep toplama başvuru süreci

7.1 ¹Herhangi bir ithalat giriş noktasından spot boru gazı ithalatı yapmak üzere talep toplamaya katılmak isteyen İthalat (Spot) lisansı sahipleri, talep toplama takviminde belirtilen sürede aşağıdaki belgeleri Kuruma sunar:

- a) Kurul tarafından belirlenen talep toplamaya katılım bedelinin nakit olarak Kurum hesabına yatırıldığını belgeleyen banka dekontu,
- b) Ek-1’de yer alan taahhütname ile bu taahhütnameyi imzalayan yetkilinin/yetkililerin yetkisini gösterir sicil tasdiknamesi ve/veya vekâletnamenin aslı veya onaylı sureti,
- c) İsteğe bağlı olarak Ek-2 beyanname ile bu beyannameyi imzalayan yetkilinin/yetkililerin yetkisini gösterir sicil tasdiknamesi ve/veya vekâletnamenin aslı veya onaylı sureti,
- ç) Piyasa İşletmecisi ile imzalanan Piyasa Katılım Anlaşması’nın bir örneği,
- d) Talep çağrısında belirtilen diğer bilgi ve belgeler.

7.2 Talep toplamaya katılmak üzere yapılan başvurular, Kurum tarafından 3 (üç) iş günü içerisinde incelenir ve inceleme sonuçları Kurum internet sitesinde ilan edilir.

7.3 Talep çağrısının yapıldığı tarihte yürürlükte olan bir İthalat (Spot) lisansı sahibi olmayanlar talep toplamaya katılmak üzere başvuru yapamazlar.

¹ 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

7.4 Uzun dönemli alım satım anlaşmasına dayalı lisans sahipleri, bu usul ve esaslar kapsamında İthalat (Spot) lisansı sahibi olmak kaydıyla spot boru gazı ithalatı için ayrılan kapasiteye başvurabilir. Bu durumda söz konusu lisans sahipleri, ilgili giriş noktasında kapasite almak için teklif veren tüm lisans sahipleri ile spot boru gazı ithalatına ayrılan kapasite açısından eşit hak ve yükümlülükler sahip olur.

7.5 Mülga²

8. Talep toplamaya ilişkin hususlar

8.1 Spot boru gazı ithalatına ayrılan kapasiteyi rezerve etmeye hak kazanmak için yapılacak günlük miktar talepleri, Kurum tarafından ilan edilen talep çağrısındaki takvim ve usule göre elektronik platformda iletilir. Talep çağrısında belirtilen saatte elektronik platformda başlayacak talep toplama, her bir kapasite ürünü için 30 dakika içerisinde tamamlanır.

8.2 Talep toplama takviminde öngörülen gün ve saat aralığında istekliler tarafından elektronik platformda sunulan miktar bildirimleri herhangi bir nedenle değiştirilemez, geri alınmaz ve devredilemez.

8.3 İlgili kapasite ürününe ilişkin açıklanan miktardan daha az miktarda talep yapılması durumunda tüm istekliler, talep ettikleri kapasiteyi Kurum tarafından ilgili giriş noktası için belirlenen kapasite bedeli karşılığında rezerve etmeye hak kazanır.

8.4 Talep toplama sonucunda kapasite rezervasyonuna hak kazanan tüm isteklilerin hak kazandıkları kapasite miktarı, talep bildiriminin yapıldığı zaman aralığının bitiminde elektronik platformda ve Kurum internet sitesinde ilan edilir.

8.5 Talep toplama sonucunda kapasite rezervasyonuna hak kazanan isteklilere ve iletim şirketine Kurum tarafından yazılı veya elektronik platform üzerinden bildirim yapılabilir.

8.6 Herhangi bir kapasite ürününe ilişkin olarak talep çağrısında ilan edilen miktardan daha fazla miktar için başvuru yapılmış olması durumunda spot boru gazı ithalatı için ayrılan kapasitenin dağıtılması amacıyla yarışma yöntemine geçilir.

9. Yarışmaya ilişkin hususlar

9.1 Talep toplamaya katılarak ilgili giriş noktasında kapasite rezervasyon hakkı kazanmak üzere miktar bildirimleri alınan lisans sahiplerinin kapasite talepleri toplamalarının ilgili kapasite ürününe ayrılan miktarı aşması durumunda, söz konusu lisans sahipleri, tekliflerini vermek üzere elektronik platformda yapılacak yarışmaya katılırlar. Yarışma, talep toplama ile aynı gün içerisinde ve talep çağrısında belirtilen saat aralığında yapılır.

9.2 Talep çağrısında belirtilen saatte elektronik platformda başlayacak yarışma, her bir kapasite ürünü için 15 dakika içerisinde tamamlanır. Bu süre içerisinde istekliler, teklif

² 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile yürürlükten kaldırılmıştır.

ettikleri bedeli ve rezerve etmek istedikleri kapasite miktarını elektronik platformda bildirir. Yarışmada teklif verilecek kapasite miktarı, talep toplamada bildirilen miktardan farklı olamaz.

9.3 Kapasite ürününe verilebilecek teklifler Kurum tarafından talep çağrısında belirlenen birim kapasite ve katları üzerinden yapılır.

9.4 Elektronik platformda verilen teklifler, birim kapasite miktarı için teklif edilen en yüksek fiyattan düşük fiyata doğru sıralanır. Birden fazla istekli tarafından teklif fiyatı eşit olarak verilmiş ise teklif miktarı yüksek olan istekliden başlanarak, verilen teklif miktarlarının da eşit olması halinde ise sistem saatine göre en önce verilmiş olan tekliften başlanarak sıralama yapılır.

9.5 Kapasite, bu maddenin 4 üncü fıkrasındaki sıralamaya göre açıklanan kapasiteye karşılık gelecek en son teklifte kesilmek üzere dağıtılır ve istekliler talep ettikleri miktar için kapasite rezervasyonuna hak kazanır. Kapasite rezerve etmeye hak kazananlara yarışmada kendi teklif ettikleri bedel uygulanır.

9.6 En son kapasite birimine karşılık gelen teklif, teklif sahibine açıklanan kapasitenin elverdiği ölçüde rezervasyon hakkı sağlar. Açıklanan kapasitenin elvermediği durumlarda son kapasite birimine karşılık gelen teklifi veren istekli, teklifinin tamamını rezerve etme hakkına sahip olduğunu iddia edemez.

9.7 En son kapasite birimine karşılık gelen teklifi vererek teklifinin kısmi bir miktarı için kapasite rezervasyonu yapma hakkı kazanan lisans sahibi, rezerve ettiği kısmi miktardaki kapasiteyi kapasite devrine konu edebilir.

9.8 Yarışma sonucunda kapasite rezervasyonuna hak kazanan tüm isteklilerin hak kazandıkları kapasite miktarı ve fiyatlar, yarışmanın bitiminde elektronik platformda ve Kurum internet sitesinde ilan edilir.

9.9 Yarışma sonucunda kapasite rezervasyonuna hak kazanan isteklilere ve iletim şirketine Kurum tarafından yazılı veya elektronik platform üzerinden bildirim yapılabilir.

9.10 Yarışma sonucunda kapasite rezervasyonuna hak kazanamayan isteklilere, ödemiş oldukları talep toplamaya katılım bedeli iade edilmez.

10. Gaz yılı öncesindeki başvurulara ilişkin takvim ve uygulanacak esaslar

10.1 Bu usul ve esasların 4 ve 5 inci maddelerinde yer alan yöntemle belirlenen miktarlar için spot boru gazı ithalatına konu edilecek yıllık, ilk çeyreklik (Ç1) ve ilk aylık (A1) kapasite ürünlerinin dağıtılması amacıyla yapılacak talep toplama ve/veya yarışmalar, gaz yılı öncesinde talep çağrısında belirtilen takvime göre yapılır.

10.2 Bu usul ve esaslar çerçevesinde bir ithalat giriş noktasında spot boru gazı ithalatı için kapasite rezervasyonuna hak kazanan lisans sahipleri, ŞİD ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine riayet ederek kapasite rezervasyonu yapar.

10.3 Bu usul ve esaslar çerçevesinde yapılan talep toplama ve/veya yarışma sonucunda kapasite rezervasyonuna hak kazanılmış olunması, ilgili mevzuattaki koşulların mevzuata uygun olarak yerine getirilmemesi halinde ilgili lisans sahiplerine hiçbir hak bahşetmez.

11. Gaz yılı içerisindeki başvurulara ilişkin takvim ve uygulanacak esaslar

11.1 Bu usul ve esasların 4 ve 5 inci maddelerinde yer alan yöntemle belirlenen miktarlar için gaz yılı içerisinde çeyreklik kapasite ürünleri ilk çeyrek hariç olmak üzere her bir çeyrek için, aylık kapasite ürünleri ocak ayı hariç olmak üzere her bir ay için talep çağrısına konu edilir.

11.2 Çeyreklik dönemler

11.2.1 Bir ithalat giriş noktasında,

- a) Nisan-Mayıs-Haziran aylarını kapsayacak ikinci çeyrek için (Ç2) talep çağrısına konu edilecek kapasite miktarı, Mart ayının en geç 5. gününe kadar;
- b) Temmuz -Ağustos-Eylül aylarını kapsayacak üçüncü çeyrek için (Ç3) talep çağrısına konu edilecek kapasite miktarı, Haziran ayının en geç 5. gününe kadar;
- c) Ekim-Kasım-Aralık aylarını kapsayacak dördüncü çeyrek için (Ç4) talep çağrısına konu edilecek kapasite miktarı, Eylül ayının en geç 5. gününe kadar;

madde 6 hükümleri kapsamında yayımlanır.

11.2.2 Gaz yılı içerisinde yapılacak çeyreklik kapasite ürünlerine ilişkin talep toplamaya katılmak isteyen istekliler tarafından, talep çağrılarında yer alacak usul ve takvime uygun olarak başvuru yapılır.

11.2.3 Her bir çeyreklik kapasite ürünü için yapılacak talep toplama/yarışma, bu Usul ve Esasların 8 ve 9 uncu maddelerinde belirtilen usule göre gerçekleştirilir ve ŞİD kapsamında belirlenen aylık atıl kapasitelere başvuru tarihinden en geç 5 iş günü önce sonuçlandırılır.

11.2.4 Dağıtılan kapasitenin rezerve edilmesi, ŞİD, ilgili mevzuat ve bu usul ve esaslarda geçen kurallara göre gerçekleştirilir.

11.3 Aylık dönemler

11.3.1 Bir ithalat giriş noktasında Ocak ayı hariç olmak üzere her bir ay için (A2 – A12) spot boru gazı ithalatına konu edilecek aylık kapasite miktarı, bir önceki ayın en geç 5. gününe kadar bu Usul ve Esasların 6 ncı maddesi kapsamında yayımlanır.

11.3.2 Gaz yılı içerisinde yapılacak aylık kapasite ürünlerine ilişkin talep toplamaya katılmak isteyen istekliler tarafından, talep çağrılarında yer alacak usul ve takvime uygun olarak başvuru yapılır.

11.3.3 Dağıtılan kapasitenin rezerve edilmesi, ŞİD, ilgili mevzuat ve bu usul ve esaslarda geçen kurallara göre gerçekleştirilir.

11.4 Bu usul ve esaslar çerçevesinde yapılan talep toplama ve/veya yarışma sonucunda kapasite rezervasyonuna hak kazanılmış olunması, bu Usul ve Esasların 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan koşulların mevzuata uygun olarak yerine getirilmemesi halinde ilgili lisans sahiplerine hiçbir hak bahşetmez.

12. Hak kazanılan kapasitenin kullanılmaması

12.1 Bu usul ve esaslar çerçevesinde rezerve edilmeye hak kazanılan kapasitelerin,

- a) Yıllık kapasite rezervasyonları için 30 gün içerisinde,
- b) Çeyreklik kapasite rezervasyonları için 15 gün içerisinde,
- c) Aylık kapasite rezervasyonları için 10 gün içerisinde,

kullanılmaya başlanmaması halinde, hak kazanan lisans sahibi kapasite ürününün tamamı süresince kullanma hakkını ve buna bağlı tüm haklarını kaybeder. Bu usul ve esaslar kapsamında kapasitenin kullanılmaması, ilgili lisans sahibi tarafından ilgili giriş noktasında ilgili kapasite ürününe ilişkin tahsisatın yapılmamış olmasını ifade eder. Kapasitenin bu süreler içerisinde kullanılmamış olduğunu veya hangi oranda kullanılmış olduğunu iletim şirketi tespit ederek Kuruma bildirir.

12.1.1 Bu madde kapsamında bir lisans sahibi tarafından kullanma hakkı kaybedilen Yıllık kapasite, Mart ayı ile Ç2, Ç3 ve Ç4 için yapılacak talep çağrısına konu edilir.

12.1.2 Bu madde kapsamında bir lisans sahibi tarafından kullanma hakkı kaybedilen Çeyreklik kapasite, bu Usul ve Esaslar kapsamında ilgili çeyreğin üçüncü ayı için yapılacak talep çağrısına konu edilir.

12.1.3 Bu madde kapsamında bir lisans sahibi tarafından kullanma hakkı kaybedilen kapasite , teknik açıdan veya ŞİD ve bu usul ve esaslardaki takvimler çerçevesinde talep toplama veya yarışmaya konu edilemediği durumlarda, imzaladıkları beyannamede kendilerine ek olarak kapasite rezerve edilmesine rıza gösteren lisans sahiplerine ilgili ithalat giriş noktasında sahip oldukları/olacakları kapasiteleri oranında iletim şirketi tarafından dağıtılır.

12.2 Madde 12.1’de yer alan süreler içerisindeki kapasite kullanım oranının günlük ortalamasının %50’nin altında kalması durumunda günlük ortalama kullanım oranının üzerinde kalan miktarın kullanma hakkı, kapasite ürününün kalan süresi için kaybedilir ve bu miktar kapasite ürününün türüne göre 12.1.1, 12.1.2 ve 12.1.3 maddelerinde yer alan hükümlere konu edilir.

12.3 Bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları kapsamında kullanma hakkına sahip olduğu kapasiteyi kullanmamış olan lisans sahibi, ilgili gaz yılı için yapılacak diğer talep toplamalara katılmak istemesi halinde talep çağrısında belirtilen talep toplamaya katılım bedelinin iki katını öder.

12.4 İletim şirketinin ŞİD 14. Bölümde düzenlenen haller ve/veya mücbir sebeplerden kaynaklanan talimatların ve/veya arz kaynaklarını etkileyecek planlı bakımların geçerli olduğu gaz günleri boyunca bu madde hükümleri uygulanmaz.

12.5 Madde 12.1.1, 12.1.2 ve 12.1.3 kapsamında tahakkuk eden kapasite bedelleri, ilgili maddelerde belirtilen süreler boyunca kapasite kullanım hakkını kaybeden lisans sahibi tarafından ödenmeye devam edilir. Kaybedilen kapasitenin kullanma hakkını elde eden lisans sahibi, aldığı bu kapasite için ücret ödemez.

13. Özel hükümler

13.1 Bu usul ve esaslar kapsamında hak kazanılan kapasite miktarının ilgili giriş noktasının minimum ölçüm değerinin altında kaldığı durumlarda, ŞİD hükümleri kapsamında iletim şirketi gerekli önlemleri almaya yetkilidir. Bu hallerde rezerve edilen kapasitenin kullanılmaması nedeniyle ilgili lisans sahibi herhangi bir hak iddia edemez.

13.2 Bu usul ve esaslar kapsamında bir ithalat giriş noktasından kapasite rezervasyonu yapmaya hak kazanarak ŞİD hükümleri kapsamında rezervasyon yapan lisans sahipleri ilgili kapasite ürününe ilişkin olarak transfer çıkış noktasından çıkış yapamazlar. Bu usul ve esaslar kapsamında rezervasyona hak kazanılarak rezerve edilen kapasite, madde 9.7 hükmü saklı kalmak kaydıyla kapasite devri ve aktarımına konu olmaz.

13.3 Bu usul ve esaslar kapsamında bir ithalat giriş noktasından kapasite rezervasyonu yapmaya hak kazanarak ŞİD hükümleri kapsamında rezerve edilen kapasitenin kullanımında kapasite aşımı yapılmaması esastır. Uzun dönemli doğal gaz ithalatına ayrılan ve/veya spot boru gazı ithalatına ayrılan kapasiteye ilişkin gaz günü öncesinde iletim şirketine Taşıma Miktar Bildirimi verilmemesi durumunda bu miktara tekabül edecek şekilde aynı noktada kapasitesi olan diğer taşıtanlarca Taşıma Miktar Bildirimi verilebilir. İlgili hususlar ve bu durumda uygulanacak kapasite aşımı katsayıları ŞİD’de düzenlenir.

13.4 İthalat (Spot) Lisansı kapsamında bir gaz yılı içerisinde ithal edilen spot boru gazı miktarının sürekli ticaret platformu aracılığıyla satılması durumunda ilgili lisans sahipleri, PUE’de belirlenen esaslar kapsamındaki teşviklerden yararlanabilir. OTSP’de ileri tarihli fiziksel teslimatlı ürünlere ilişkin düzenlemeler yürürlüğe girdiğinde, ithal edilen spot boru gazı miktarının en az yüzde yirmisi sürekli ticaret platformunda satılır.

13.5 Bu Usul ve Esaslar kapsamında ithal edilen doğal gazın sürekli ticaret platformunda satılması yükümlülüğüne yönelik olarak 31/3/2017 tarihli ve 30024 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Organize Toptan Doğal Gaz Satış Piyasası Yönetmeliği hükümleri uygulanır ve ilgili lisans sahibi piyasa katılımcısı statüsü elde etmekle yükümlüdür. Lisans sahibinin sürekli ticaret platformunda satış yapma yükümlülüğünü yerine getirmiş kabul edilmesi için uygulanacak takvim ve talep edilebilecek teminatlar, ilgili giriş noktasına ilişkin talep çağrısında duyurulur. Piyasa işletmecisi söz konusu teminatları, lisans sahibinin bu Usul ve Esaslar kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde iletim şirketinin ilave

dengeleyici sıfatıyla yaptığı alış yönlü işlemlerin ödemeleri karşılığında kullanılmak üzere, iletim şirketi adına tutmakla yükümlüdür³.

13.6 Piyasa işletmecisi, ilgili kapasite ürününün dönemi içerisinde sürekli ticaret platformunda satış yükümlülüğünün yerine getirilip getirilmediğini veya hangi oranda yerine getirildiğini tespit ederek Kuruma bildirir. İletim şirketi ile piyasa işletmecisi, bu Usul ve Esaslar kapsamında ithal edilen doğal gazın sürekli ticaret platformunda satılması yükümlülüğü kapsamındaki veri alışverişinde gerekli iş birliği ve koordinasyonu sağlar. Sürekli ticaret platformunda satış yükümlülüğüne ilişkin diğer uygulama detayları Kurul tarafından belirlenebilir⁴.

13.7 Kurul, talep çağrılarında yer vermek kaydıyla uygulamaya dair ihtiyaç görülen diğer hususlarda ilave düzenlemeler yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya yetkilidir⁵.

14. Elektronik Platforma ilişkin hususlar

14.1 Kurum tarafından gerek görülmesi halinde talep toplama ve/veya yarışmalar yazılı olarak gerçekleştirilebilir.

15. Rekabetin korunması ve gizlilik

15.1 Talep toplama ve/veya yarışma aşamalarında verilecek tekliflere ilişkin lisans sahipleri arasında bilgi alışverişi ve diğer uyumlu eylemler mevzuata aykırı kabul edilir ve böyle bir durumun tespiti halinde söz konusu lisans sahiplerinin ilgili talep toplama ve/veya yarışmaya katılmaları Kurum tarafından belirlenecek süre için engellenir, vermiş olduğu teklifler geçersiz kabul edilir. Bu durumda lisans sahipleri, vermiş oldukları tekliflere ilişkin hak iddia edemez. Kurum söz konusu hususa ilişkin olarak gerekli gördüğü tedbirleri almaya yetkilidir.

16. Tarifeye ve bedellere ilişkin hususlar

16.1 Bu usul ve esaslar kapsamında dağıtılan kapasite sonucu oluşan gelirler ilgili giriş noktalarının bir sonraki yıl için iletim ve sevkiyat kontrol tarifelerine ilişkin hesaplamalarda dikkate alınır. Elde edilen bu gelirler ilgili giriş noktalarına ilişkin yapılacak yatırımlarda öncelikli olarak gözetilir.

³ 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁴ 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁵ 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

16.2 Talep çağrısına icabet eden lisans sahipleri tarafından talep toplama başvurusu yapabilmek amacıyla ödenecek olan ve ilgili kapasite ürününe göre ay bazında hesaplanacak olan talep toplamaya katılım bedeli, Kurul tarafından belirlenir.

17. Diğer hükümler

17.1 Bu Usul ve Esaslar çerçevesinde, spot boru gazı ithalatına ayrılmış kapasitenin, ŞİD 14. Bölümde düzenlenen haller; mücbir sebeplerden kaynaklanan talimatlar ve/veya arz kaynaklarını etkileyecek planlı bakımların geçerli olduğu gaz günleri dışında, ilgili vade geldiğinde iletim şirketi tarafından lisans sahibinin kullanımına hazır bulundurması esastır. Yukarıdaki hususlar dışında kapasitenin kullanılmaması durumunda, spot ithalat lisansı sahibinin iletim şirketine karşı özel hukuktan doğan hakları saklıdır.

17.2 Bu usul ve esaslar çerçevesinde bir ithalat giriş noktasında kapasite rezervasyonuna hak kazanılması kapsamında bu usul ve esaslarda düzenlenmiş konular hariç olmak üzere gazın taşınması ve teslim edilmesi, tahsisat, dengesizlik, ölçüm gibi hususlar; ŞİD, PUE ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

17.3 Bu usul ve esaslarda hüküm bulunmayan hallerde diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

17.4 Bu usul ve esaslar kapsamında kapasite rezervasyonuna hak kazanılmış olunması, lisans sahibinin diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

17.5 Bu usul ve esaslarda yer alan süreler ve takvimde değişiklik yapılması gerekmesi halinde, söz konusu değişiklikler en az 15 (on beş) gün önceden Kurum internet sitesinde duyurulur.

17.6 Kurul; İletim Şirketinin arz güvenliği ve iletim sisteminin emniyetli işlemesine yönelik sunduğu gerekçeler çerçevesinde lisans sahiplerinin kazanılmış haklarını dikkate almak kaydıyla bu Usul ve Esaslarda yer verilen kapasite ürünlerinin süre ve oranlarının dağılımını değiştirmeye ve yer verilen kapasite ürünlerinin dışında yeni ürünler geliştirmeye yetkilidir⁶.

17.7 Kurul tarafından Bakanlık görüşü alınarak ihtiyaç görülen giriş noktaları için birden fazla ardışık takvim yılını kapsayacak şekilde kapasite ürünü ihdas edilebilir. Bu durumda ilgili giriş noktaları için bu Usul ve Esaslar'da belirlenen ilan süreleri, başvuru takvimi, kapasite oran ve dağılımları ile uygulamaya ilişkin diğer hususlar Kurul tarafından ayrıca belirlenebilir.⁷

18. Geçici hükümler

⁶ 09/07/2021 tarihli ve 31536 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 08/07/2021 tarihli ve 10308 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

⁷ 13/08/2021 tarihli ve 31567 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 12/08/2021 tarihli ve 10367 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

18.1 İletim şirketi, 1/7/2022 tarihine kadar elektronik altyapısını günlük ve gün içi kapasite ürünlerini spot boru gazı ithalatına konu edilebilecek hale getirir⁸.

18.2 Bu Usul ve Esaslar’ın 13.4 maddesinde yer alan sürekli ticaret platformunda satış yükümlülüğü 1/7/2022 tarihine kadar uygulanmaz; bu tarihten itibaren 2022 Gaz Yılına mahsus olmak üzere ithal edilecek spot boru gazı miktarının en az yüzde beşi sürekli ticaret platformunda satılır⁹.

19. Yürürlük ve yürütme

19.1 Bu usul ve esaslar, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

19.2 Bu usul ve esasları Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

Ek-1: Taahhütname.

Ek-2: Beyanname.

⁸ 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

⁹ 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile eklenmiştir.

EK-1 Taahhütname (*)

T.C. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA

Şirketimiz, Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar (Usul ve Esaslar) ile ilgili mevzuatı inceleyip tüm detaylarıyla anlayarak, giriş noktasında spot boru gazı ithalatına ayrılan kapasiteyi rezerve etmeye hak kazanmak için yapılacak talep toplamaya katılmak üzere günlük miktar talebini hazırlamıştır. Bu çerçevede;

1) Talep etmiş olduğumuz kapasiteye konu edilecek doğal gazın üst akış operatöründen ithal edilerek teslim noktasına kadar getirileceğine ilişkin hukuki, ticari ve teknik belgelere sahip olduğumuzu,

2) Talep toplama sürecinde yapılan miktar talepleri toplamının ilan edilen kapasite miktarından fazla olması durumunda yapılacak yarışmaya katılacağımızı, yapılacak yarışmada talep toplama sırasında bildirdiğimiz miktarı değiştirmeyeceğimizi,

3) Talep toplama veya yarışma sonucunda kapasite rezerve etmeye hak kazanmamız halinde hak kazandığımız kapasiteyi iletim şirketi nezdinde rezerve edeceğimizi, rezerve edeceğimiz kapasiteyi Usul ve Esaslarda belirlenen çerçevede kullanmadığımız takdirde herhangi bir hak iddia etmeyeceğimizi, kapasitenin kullanılmaması durumunun ŞİD 14. Bölümde düzenlenen haller ve/veya mücbir sebeplerden kaynaklanan talimatlardan ve/veya arz kaynaklarını etkileyecek planlı bakımlardan kaynaklandığını ispatlayamadığımız takdirde kullanılmayan kapasitenin iptal edileceğini, bu durumda dahi kapasite bedelini ödemeye devam edeceğimizi,

4) İthalat (Spot) Lisansımız kapsamında talep toplama ve/veya yarışma sonucunda hak kazandığımız kapasiteyi rezerve edeceğimizi, rezerve ettiğimiz kapasiteyi kullanacağımızı, ithal ettiğimiz spot boru gazı miktarının Usul ve Esaslar’da belirlenen oranı karşılığı doğal gazı sürekli ticaret platformunda satacağımızı, bu yükümlülüklerimizi yerine getirmediğimiz takdirde Talep Çağrısı kapsamında sunduğumuz teminatın tamamının irat kaydedileceğini ve/veya piyasa işletmecisi tarafından nakde çevrileceğini¹⁰,

5) Yarışmada vermiş olduğumuz teklifin en son kapasite birimine karşılık gelmesi halinde açıklanan kapasitenin elverdiği ölçüde rezervasyon hakkı kazanacağımızı, teklif etmiş olduğumuz kapasitenin tamamı için rezervasyon hakkı kazanamamış olmamız halinde teklifimizin tamamını rezerve etme hakkına sahip olduğumuzu iddia etmeyeceğimizi,

6) Talep toplama ve/veya yarışma aşamalarında verilecek tekliflere ilişkin olarak diğer isteklilerle bilgi alışverişi ve diğer uyumlu eylemler içerisinde bulunmayacağımızı, aksi takdirde konunun ilgili mevzuat ihlali kapsamında değerlendirileceğini,

bila kabili rücu kabul, beyan ve taahhüt ederiz.

¹⁰ 03/12/2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 02/12/2021 tarihli ve 10591 sayılı Kurul Kararı ile değiştirilmiştir.

Tüzel Kişiyi Temsile Yetkili Kişi veya Kişilerin

Adı-Soyadı :

İmza :

Kaşe :

Tarih :

(*) Bu taahhütname içeriğinde lisans sahibi tarafından hiçbir surette değişiklik yapılamaz.

Ek-2 Beyanname (*)

T.C. ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA

Spot Boru Gazı İthalat Miktarı ve Uygulama Yönteminin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında bir lisans sahibi tarafından hak kazanılmış olan kapasitenin kullanma hakkının kaybedilmesi halinde, ilgili giriş noktasında kapasite kullanım hakkımız olduğu takdirde kaybedilen bu kapasitenin de kullanım hakkını talep ettiğimizi,

beyan ve kabul ederiz.

Tüzel Kişiyi Temsile Yetkili Kişi veya Kişilerin

Adı-Soyadı :
İmza :
Kaşe :
Tarih :

(*) Bu Beyanname isteğe bağlı olup başvuru sırasında sunulması zorunlu değildir.